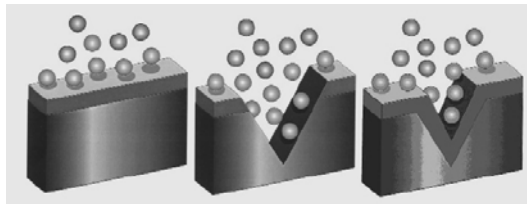

NERŪDIJANČIO PLIENO PAVIRŠIŲ VALYMO, PRIEŽIŪROS IR EKSPLOATACIJOS REKOMENDACIJOS

Nerūdijantis plienas plačiai naudojamas maisto gamybos pramonėje, nes yra lengvai valoma, atspari korozijai medžiaga, panaši į stiklą, plastiką arba specialiai padengtus plienus. Nerūdijantis plienas mažiau rūdija ir yra labiau atsparus korozijai nei paprastas plienas, tačiau nėra absoliučiai nerūdijantis. Antikorozinių savybių jam priduoda paviršinis oksido sluoksnis. Šis apsauginis pasyvusis sluoksnis yra plonas - tik kelių atomų storio, susiformuojantis nikelio ir chromo elementams jungiantis su deguonimi iš oro arba iš vandens. Todėl, kai medžiaga yra įbrėžiama arba kitaip pažeidžiama, pasyvusis sluoksnis atsinaujina ir taip saugo nerūdijantį plieną nuo korozijos.

Plieno atsparumas korozijai pasiekiamas priedų pagalba, kurie plieno paviršiuje sudaro tankią ir tvirtai su plieno pagrindu sujungtą apsauginę dangą, apsaugančią nuo tiesioginio kontakto su aplinka. Dažniausiai pramonėje naudojamas AISI-304 tipo nerūdijantis plienas. AISI-430 tipo plienas yra pigesnis, tačiau labiau pažeidžiamas korozijos ir rūdžių, todėl nėra rekomenduojama jo naudoti sąlyčiui su maistu. Šių plieno tipų palyginimas pateiktas žemiau:

Tipas	AISI-304	AISI-430
Mikro struktūra	Austenitinė	Feritinė
Nikelio kiekis %	8,3	0
Atsparumas korozijai	Didelis	Vidutinis
Suvirinamumas	Labai geras	Prastas
Stiprumas	Vidutiniškas	Mažas
Plastiškumas	Didelis	Labai didelis
Magnetinės savybės	Ne	Taip
Kaina	Didelė	Maža
Naudojimas	Didelis	Vidutinis

■ PIRMINIS VALYMAS

Pirminis valymas atliekamas prieš pradėdant naudoti nerūdijančius paviršius. Jeigu nerūdijančio plieno paviršiai buvo tinkamai apsaugoti, užtenka paprasto paviršiaus nušluostymo. Adhezinė plastikinė plėvelė, kuri dengia paviršių gamybos, transportavimo ir montavimo metu, apsaugo paviršius nuo mechaninių ir cheminių pažeidimų. Tačiau nuo ilgo saulės ultravioletinių spindulių poveikio plastikinė plėvelė keičia savybes ir klijai sukimba su paviršiumi, todėl jos pėdsakai gali būti sunkiai nuvalomi. Apsauginė plastikinė plėvelė turi būti pašalinama iškart, kai ji neberekalinga.

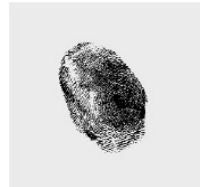
■ VALYMO PRIEMONĖS

Valymas turi būti atliekamas tekstūros kryptimi. Geriausiai naudoti purškiamus valiklius, kurie palengvina valymą, tolygiai užpurškiant ploną valiklio sluoksnį. Šie valikliai pašalina pirštų antspaudus ir kitus nedidelius nešvarumus ir sumažina jų tolimesnio atsiradimo galimybę.

Sunkiau nusivalančioms žymėms valyti, reikia naudoti specializuotus nerūdijančio plieno valiklius, skirtus pašalinti kalkių nuosėdoms bei rūdims. Jų galima gauti specializuotose įmonėse, prekiaujančiose paviršių priežiūros reikmenimis. Po valymo būtina pašalinti valymo priemonių likučius gėlu arba distiliuotu vandeniu ir nusausti, idant išvengti vandens nutekėjimo žymių, ypač jei vanduo buvo kietas.

Pirštų antspaudų žymės labiausiai matomos ant veidrodinio šlifavimo paviršių. Jos gali būti pašalinamos naudojant muiluotą vandenį arba specialią valymo priemonę bei minkšto audeklo medžiagas. Po valymo paviršių patartina nupoliruoti, naudojant sausą medžiagą.

■ DĖMIŲ VALYMAS

Reikia vengti nešvarumų atsiradimo, pirmiausia apsaugant nerūdijančio plieno gaminius ir laikant juos uždengtus bei montuojant tik po to, kai kiti darbai, galintys sukelti nešvarumų atsiradimą, jau atlikti. Alyvos, aliejaus ir purvo žymės pašalinamos, naudojant alkoholio, metilo spiritu ir izopropileno alkoholio pagrindu pagamintus valiklius arba acetonišiais tirpikliais. Šie produktai nesukelia nerūdijančio plieno korozijos.

Dažų žymės apdorojamos su kalkiniais arba tirpiklio pagrindo valymo priemonėmis. Naudojant specializuotus valiklius, priemonė užpurškiama, paliekama kelioms minutėms ir gerai nuplaunama vandeniu. Prieš pradėdant valymą, būtina įsitikinti, kad gamintojo pateikta valymo priemonių sveikatos ir darbo saugos informacija yra visiškai suprantama. Kilus abejonėms, kreipkitės į valymo priemonių ar nerūdijančio plieno gaminių gamintojų atstovus.

■ DRAUDŽIAMOS NAUDOTI VALYMO PRIEMONĖS

Nerūdijančio plieno paviršius draudžiama valyti priemonėmis, turinčiomis hidrochloridinės rūgšties, chloridų. Šveitimo milteliai taip pat negali būti naudojami, kadangi šios priemonės turi abrazyvinių dalelių ir gali palikti įbrėžimus paviršiuose. Jeigu šie produktai jau buvo panaudoti valant nerūdijančio plieno paviršių dėmes, juos reikia nuplauti gėlu vandeniu bei nuvalyti specialiomis priemonėmis, pašalinančiomis susidariusius oksidus ir kitus junginius.

Anglino plieno pagrindą turinčios medžiagos, pvz., plieniniai šepetėliai, padai, tinkleliai, negali būti naudojami nerūdijančiam plienui valyti, nes jos gali plieno paviršiuje palikti geležies dalelių, kurios bėgant laikui bei veikiant atmosferos drėgmei gali tapti taškinės korozijos židiniiais. Peilių ar kietų gremžtukų naudojimo valymui turi būti vengiama, nes taip galima subraižyti paviršius.